

recomanar-lo com un gran llibre d'història de les ciències matemàtiques a tots els qui senten interès per aquesta mena de qüestions.

En tot cas, és una d'aquelles obres que cal tenir per poder consultar sempre que convingui. Si no hi trobem ben bé allò que ens interessa, és gairebé segur que hi trobarem un camí que ens hi portarà. I això és així, tant si busquem quelcom relacionat amb la probabilitat, com amb la geometria, o amb l'anàlisi, o amb qualsevol altra branca de la matemàtica, des d'una perspectiva històrica àmplia.

Grattan-Guinness fa la millor síntesi, quan diu:

[...] La paraula 'arc iris' no ens ha de portar a tenir la impressió que la matemàtica és tan sols un espectre bidimensional amb uns límits ben determinats. Al contrari, ens ha de suggerir dues analogies molt més pregones.

La primera analogia, que és la primera lliçó d'aquest llibre, és la *varietat estupenda i àmplia* del domini d'activitats en què les matemàtiques han jugat un paper significatiu. Això els hi proporciona una ubiqüitat única en la història de les idees, i també en la vida moderna.

La segona analogia té un marcat contrast amb la primera. La història de la matemàtica és gairebé sempre absent de la 'cultura' de la gent educada, inclosos els historiadors i els matemàtics. L'extensió d'aquest fet s'ha de viure per creure. Però, com un arc iris, les matemàtiques poden ser admirades, però —especialment entre

els intel·lectuals— es mantenen a una certa distància, ben lluny de la vida real i de la conversa culta. Però també, a l'igual que l'arc iris, la matemàtica es manté al seu lloc quan te li apropes, i admet amb tota simplicitat l'investigador actiu que s'endinsa en el seu univers de colors.

No em queda res més per dir. Només demanar als professors de matemàtiques, no només que el llegeixin, sinó que el recomanin, si estan d'acord amb el meu punt de vista, és clar, i que el manegin. En definitiva que li donin vida.

Comprenc que fóra molt més fàcil d'aconseguir-ho si poguéssim, entre tots, trobar una editorial que el traduís al català, o al castellà. Jo m'he adreçat a algunes però totes l'han refusat. "A qui pot interessar una altra història de les matemàtiques? De fet, la història és una, i per tant amb una sola història ja n'hi ha prou" —m'han arribat a dir.

Res més fals! La història és un *constructe* de l'historiador. La presentació, els objectius, els èmfasis són essencials, i fan que la història sigui d'una manera o d'una altra. No hi ha una història objectiva. Hi ha històries subjectives, i és precisament saber trobar el punt adequat en la subjectivitat que l'historiador vessa en la seva visió de la història el que la pot fer més objectiva. Grattan-Guinness, amb aquesta història tan personal i subjectiva, ens proporciona un excellent text d'història de les ciències matemàtiques, i punt.

Beques i ajuts

Beca Pere Menal

La Universitat Autònoma de Barcelona ofereix cada any, des de 1994, una beca amb el nom del professor Pere Menal i Brufal (1951-1991) a l'estudiant amb la millor qualificació a les proves d'accés a la universitat d'entre tots els sol·licitants que s'hagin matriculat a la Llicenciatura de Matemàtiques de la UAB.

La beca comporta la matrícula gratuïta de totes les assignatures de la Llicenciatura de Matemàtiques, a més d'una quantitat anual de 30.000 pessetes en concepte d'adquisició de lli-

bres. Les sol·licituds s'han de presentar a l'Àrea d'Alumnes de la UAB, entre l'1 de juliol i el 31 d'octubre del curs acadèmic en què es demana la beca. Per a més informació, podeu adreçar-vos a la Secretaria del Departament de Matemàtiques de la UAB (tel. 93 581 1304).

La beca corresponent al curs que ara acaba, 1997-1998, va ser atorgada a l'alumna **Alejandra María Alonso Díaz**, a qui donem l'enhorabona.